

Täysistunto

Torstai 24.1.2019 klo 16.01—17.34

2.5. Suullinen kysymys indeksijäädytyksistä (Paavo Arhinmäki vas)

Suullinen kysymys SKT 240/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kysymyksen esittää edustaja Arhinmäki, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.47 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Te, valtiovarainministeri Petteri Orpo, kerroitte viikonloppuna, että olitte vieraillut Prismassa ja olitte tavannut Prisman ovella eläkeläisen ja hän oli teille kertonut, etteivät eläkkeet seuraa todellista elinkustannusten kasvua. Tämä oli selvinnyt teille, tämä uusi asia, käydessänne Prismassa.

Hallitus on jäädyttänyt muun muassa eläkkeisiin, työttömyysturvaan ja sairauspäivärahoihin vaikuttavaa kansaneläkeindeksiä koko hallituskauden ajan. Tämä on leikannut kaikkein pienituloisimpien ostovoimaa.

Jäin miettimään sitä, että kun te, ministeri Mattila, vastaatte indekseistä, niin olisitteko te toivonut, että valtiovarainministeri Orpo olisi vieraillut vähän varhaisemmassa vaiheessa vaalikautta Prismassa, niin että hänelle olisi selvinnyt se, että ostovoima heikkenee, ja hän olisi tehnyt esityksen siitä, että hallitus peruu näitä indeksijäädytyksiä, ministeri Mattila?

Puhemies Paula Risikko: Vai onko ministeri Orpo, joka siellä Prismassa on käynyt? [Paavo Arhinmäki: No mutta ministeri Mattila vastaa näistä!]

16.48 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Ehkä en ryhdy nyt mainostamaan sen enempää mitään kauppvoja, missä käyn. Mutta edustaja Arhinmäki on taitava tarinankertoja. [Paavo Arhinmäki: Kerroin vain teidän tarinanne!]

Se, mistä minä puhuin, oli se, että mielestäni, jotta eläkkeiden määräytymisen ikään kuin hyväksyttävyys ja oikeudenmukaisuus olisi kunnossa, olisi tärkeää, että huolehditaan siitä, että eläkeindeksin taustalla oleva ostoskori varmasti vastaa niitä elinkustannuksia, joita eläkeläisillä ja senioreilla on. Kerroin niistä keskusteluista, lukemattomista, jotka kuvaavat niitä hintojen kehityksiä, joita on esimerkiksi asumisen hinnoissa tai lääkkeissä. Minusta on tärkeää, että jotta meidän eläkejärjestelmämme olisi oikeudenmukainen, hyväksyttävä, niin tämä asia käydään läpi ja sen pohjalta arvioidaan, onko se nykyinen ostoskori oikeankaltainen. Tämä oli käytännössä se keskustelu, jota kävin.

Teidän kannattaa tulla ensi kerralla mukaan meidän risteilyllemme, niin kuulette suoraan hevosen suusta, mitä puhutaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 147/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aihealueesta, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.49 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! [Puhemies: Rouva tällä kertaa vielä!] Vierailen läpi vaalikauden kauppojen edustoilla ja toreilla ja keskustelen ihmisten kanssa. On myönteistä, että tekin olette nyt, vähän ennen vaaleja, jalkautunut Prisman eteen.

Mutta tämä sama asia, mikä teille Prisman ovella selvisi, olisi selvinnyt esimerkiksi kuuntelemalla eduskuntakeskusteluja kesäkuussa. Nimittäin silloin kysyin siitä, että kun monilla pienituloisilla on ollut tuntuma, että hinnat ovat nousseet nopeammin kuin eläkkeet, niin tämä pitää paikkansa. Nimittäin Tilastokeskuksen Tieto & trendit -lehden laskelmien mukaan vuoden 2008 ja vuoden 2016 välillä hinnat ovat nousseet 4,7 prosenttia nopeammin köyhyysrajalla kuin mitä kuluttajahintaindeksi osoittaa.

Kysynkin nyt asiasta vastaavalta ministeri Mattilalta, kun en silloin kesäkuussa saanut vastausta siihen, korjaatteko te indeksin niin, että se hyödyttää kaikkein pienituloisimpia, tämän jälkeen, kun ministeri Orpokin on siihen herännyt Prisman ovella. [Markku Rossi: Siinähan oli teidän oma hallituskausikin jo!]

16.50 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastasin juuri siihen teidän kirjallisen kysymykseenne nimenomaan kuluttajahintaindeksien kohdalta ja laskentatavan pohjalta, miten se on tehty ja miten Tilastokeskus on näitä laatinut. Ymmärtääkseni vuonna 1997 — muistaakseni tämä oli siinä vastauksessa — on luovuttu erinäisten alaindeksien laskemisesta. Mutta kansaneläkeindeksistä säädetyssä laissa on määrätty, että joka neljäs vuosi tehdään nimenomaan perusturvan riittävyyden arviointi, ja tällainen on tulossa ymmärtääkseni vielä tälle hallituskaudelle, siis nyt vuonna 2019, ja tästä nimenomaan saadaan tuoretta tietoa siitä, onko tämä perusturvan etuustaso eriytymässä yleisen elintason kehityksestä. Eli meillä on kohta tästä tuoretta tietoa ja varmaan voimme palata siihen.

16.51 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Petteri Orpo puhui eläkejärjestelmän oikeudenmukaisuudesta, mutta kyllä minä tulkitsin valtiovarainministerin vastausta niin, että Prisman-käynnistä huolimatta te ette tunne omantunnontuskia niistä päätöksistä, mitä tämän vaalikauden aikana on tehty, joilla tosiaankin on jäädytetty indeksit kokonaan kansaneläkeläisten osalta.

Tänään on keskusteltu sote-uudistuksen yhteydessä talouspolitiikan arviointineuvoston tuoreimmasta raportista, mutta vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että talouspolitiikan arviointineuvosto myös kritisoi hallitusta vuosina 2017 ja 2018 toteutetuista mittavista veroalennuksista siitä syystä, että ne olivat suhdannetilanteeseen huonosti sopivia. Kokoomus siis veroelvyttää noususuhdanteen aikana.

Näin jälkeenpäin ajateltuna, valtiovarainministeri Orpo, olisiko ollut oikeudenmukaisempaa käyttää edes osa tästä talouspoliittisesta liikkumavarasta näiden indeksijäädytysten poistamiseen, jolla te olisitte voinut huolehtia [Puhemies koputtaa] kaikista pienituloisimpien eläkeläisten ostovoiman [Puhemies: Aika!] ja toimeentulon riittävyydestä?

16.53 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olipa hyvä, kun tämä arviointineuvoston raportti tuli vielä esille, niin voin silloin to-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 147/2018 vp

deta sieltä ne hienot kohdat, missä he kehuvat sitä, että hallitus on saavuttanut keskeiset talouspolitiikan ja työllisyyspolitiikan tavoitteet, joka tarkoittaa Suomelle vahvempaa hyvinvointia, kykyä huolehtia eläkejärjestelmästä, kykyä huolehtia palveluista. On autettu 120 000 ihmistä pois työttömyydestä. Hienoja, hienoja päätelmiä arviointineuvostolta. Täytyy olla tyytyväinen niihin.

Me tiedämme myöskin sen, että tuloerot eivät ole kasvaneet Suomessa hallituksen politiikan myötä. [Paavo Arhinmäki: Onhan ne kasvanut!] Eli nämä eriarvioisuuspuheet, joita jatkuvasti viljelette, eivät pidä paikkaansa. Me olemme nostaneet kaikkein pienituloisimpien eläkeläisten takuueläkettä useampaan otteeseen, mikä on täsmätoimi.

Arvoisa rouva puhemies! Minusta on aivan oleellista se, että me olemme nyt tämän tiukan, vaikean nelivuotiskauden [Puhemies koputtaa] aikana saaneet julkisen talouden tasapainoon. Meillä on jatkossa aivan erilainen tilanne katsoa eteenpäin, [Puhemies: Aika!] vaikka ollaan menossa kohti vaikeaa 20-lukua.

Kysymyksen käsittely päättyi.